

George Orwell o un Quixot amb bicicleta

THE ART ARCHIVE

JOAQUIM ARMENGOL

L'any passat Debate va publicar un volum monumental de color vermellós morat que recollia una completíssima i esplèndida selecció dels assajos que George Orwell (Eric Blair, 1903-1950) va escriure en la seva curta vida. Uns assajos que donen la mesura del que va ser l'escriptor enllà dels seus llibres més coneguts: un esperit crític lliure impressionant, la mirada del qual segueix excitant la intel·ligència dels lectors.

Enguany s'ha publicat un nou volum que d'alguna manera completa –amb l'esmentat d'assajos i les novel·les–, l'autobiografia moral i humana d'Orwell. *Escritor en guerra. Correspondència y diaris (1936-1943)* és una selecció de la voluminosa edició anglesa (20 volums) de *The Complete Works* feta per l'estudiós Peter Davison, i que ens dona

material suficient per fer-nos una idea dels interessos, dubtes i passions del dia a dia de l'escriptor. Una vida el destí de la qual va ser trobar-se enmig d'intensos conflictes bèl·lics: la primera Gran Guerra, la Civil Espanyola i la II Guerra Mundial. Les cartes i els diaris seleccionats per aquesta edició corresponen a les darreres setmanes de l'estada d'Orwell i la seva admirable dona Eileen a Catalunya, i arriben fins a l'any 1943. En aquests papers íntims hi trobem les preocupacions normals per la guerra i un seguiment dels conflictes ple d'especulacions –de vegades profètiques–; però també la família i amics, reflexions crítiques envers el pacifisme de Gandhi i la seva suposada santedat, la independència de l'Índia i la pèrdua d'influència de la Gran Bretanya en l'Extrem Orient, i contínues referències a Espanya i a la Guerra Civil. Un diria que aquesta va ser l'experiència més decisiva de la se-

ESCRITOREN GUERRA
GEORGE ORWELL
TRAD. MIGUEL TEMPRANO GARCÍA
DEBATE
464 PÀG./31,90€

va vida per convertir-se en el que fou: un escriptor intel·lectual polític exemplar, compromès amb el seu temps i amb la posteritat. D'aquí la seva increïble i estimulante vigència. Si alguna cosa diferencia Orwell de la majoria d'escriptors socials presumptament compromesos és el fet de saber ajustar les seves reflexions a la realitat sense deformar-la. El seu compromís amb la veritat és admirable.

Molts hem descobert Orwell gràcies al seu assaig biogràfic *Homenatge a Catalunya* o novel·les com *La rebel·lió dels animals* i 1984. El volum de què parlem avui engloba anys decisius en la seva vida en què ja despullen algunes de les idees fonamentals que il·luminaran aquestes novel·les imprescindibles: l'oposició a la mal·leabilitat dels intel·lectuals, polítics i mitjans de comunicació, les reflexions sobre la conducta de la gent, la seva afició al món natural, a l'horticultura, als animals, a la política, les condicions socials, la cultura popular, la literatura i la lluita obsessiva contra qualsevol tipus de feixisme o totalitarisme que amenaci les llibertats, etc.

A l'assaig *Why I write* (1946) ens diu: "Escriu perquè hi ha alguna mentida que vull deixar al descobert, algun fet sobre el qual desitjo cridar l'atenció... Però no podria fer la feina d'escriure un llibre, ni tan sols un article llarg de revista, si no fos alhora una experiència estètica". Aquesta experiència estètica és sempre directa i accessible, allunyada de subterfugis estilístics. Orwell escriu bé, contra la degradació de les paraules. Fou un escriptor admirable, incòmode, imaginatiu. Un literat impossible d'encaixar en l'ortodòxia oficial perquè senzillament era un satíric en cerca de la veritat.

George Orwell ha estat un dels escriptors més influents del segle XX, potser perquè va ser algú capaç de nedar a contracorrent i amb una gran capacitat per analitzar i polemitzar de forma honesta davant les grans idees del seu temps, el nostre. Un escriptor compromès amb la veritat i la ciutadania. La decència i l'honestat impregnen la seva vida i la seva obra. Molts el veiem com un meravellós Quixot amb bicicleta. ♦♦

ELS CLÀSSICS

El Modernisme de Casellas

ARA

Raimon Casellas (Barcelona, 1855 - Sant Joan de les Abadesses, 1910) va viure el Modernisme des de dins. Ho va fer com a crític d'art i agitador cultural, vehement en el combat contra l'academicisme i decidit en la defensa de l'art modern, un propòsit que va compartir amb Santiago Rusiñol i Ramon Casas. Però Casellas també s'hi va involucrar com a escriptor, i seva és la que es considera la primera novel·la modernista catalana, *Els sots feréstecs*. Tal com recorda Jordi Cornudella en l'edició que es pot aconseguir amb l'ARA, aquesta novel·la publicada l'any 1901 va obrir camí a obres tan remarcables com *Solitud* (1905), de Víctor Català, i *Josafat* (1906), de Prudenci Bertrana.

La gènesi d'*Els sots feréstecs* és *L'Aleix de les tòfones*, un relat de Casellas publicat a *La Veu de Catalunya* el 19 de març del 1899. Era la primera d'un seguit d'evocacions de personatges que poblaven els records d'infantesa de Caselles a Montmany i els cingles de Bertí. El relat es va convertir en el capítol inicial d'una novel·la que enfronta un capellà de ciutat amb l'entorn rural. El conflicte de mossèn Llàtzer no és només amb els pagesos, sinó també amb una prostituta que el desafia. El simbolisme d'*Els sots feréstecs* remet a la dificultat per comunicar-se amb la societat i per canviar-la. ♦♦

ELS SOTS FERÉSTECES
RAIMON CASELLAS
EDICIONS 62
166 PÀG./9,95€
(DIUMENGE, AMBL'ARA)

L'APARADOR

ANA MAESTRE

FICCIÓ

Viajo sola
SAMUEL BJØRK
Suma de letras

Un crim impactant fa que s'encenqui l'alarma a Noruega: una nena de 6 anys ha estat penjada d'un arbre, vestida de nina, amb una motxilla a l'esquena i un cartell que diu: "Viajo sola. I no sóc l'única". Aquest cas farà tornar els especialistes en assassinats Holger Munch i Mia Krüger a l'escena del crim després de molt de temps. Una de les novel·les de misteri més aclamades de l'any, firmada per Samuel Bjørk, pseudònim del polifacètic artista Frode Sander.

Renée Pélagie
GÉRARD BADOU
Ediciones del subsuelo

NO-FICCIÓ

El nom de Renée Pélagie no ha passat a la història, però sí el seu títol: marquesa de Sade. Només cinc mesos després del seu matrimoni amb el marquès, ell ja va ser empresonat per haver segrestat i maltractat una noia. Aquí començaria el periple d'aquesta abnegada esposa, que va tractar amb delinqüents, va subornar prostitutes i va disfressar-se d'home per ajudar el seu marit a fugir de la presó. Però tot tenia un límit, fins i tot la devoció de la Renée.

Tinc un secret
BLUE JEANS
Columna

JUVENIL

Setembre i la seva rutina irrompen amb força per als Incompresos. Després del que va passar-los a l'estiu en aquella fatídica estació de metro, intenten recuperar la seva vida, però el passat pot tornar en qualsevol moment per jugar-los una mala passada. Aquest llibre conté les reflexions més íntimes del diari de la Meri i tanca un cicle que ha convertit els Incompresos i les seves aventures –sobretot les amoroses– en les més llegides dels últims anys.